

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/172563,35-rocznica-powolania-Krajowej-Komisji-Wykonawczej-NSZZ-Solidarnosc.html>
01.03.2026, 06:08

Strona znajduje się w archiwum.

35. rocznica powołania Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”

Krajowa Komisja Wykonawcza została powołana 25 października 1987 r., miała położyć kres dwuwładzy w strukturach NSZZ „Solidarność”. Wprowadzenie stanu wojennego zawiesiło działalność NSZZ „Solidarność”, przywódcy i działacze Związku zostali internowani. Ci, którzy pozostali na wolności, zaczęli organizować struktury konspiracyjnej „Solidarności”. Doprowadziło to do sytuacji, że od 1986 r. „Solidarność” miała dwa organy kierownicze – Tymczasową Komisję Koordynacyjną NSZZ „Solidarność” i Tymczasową Radę NSZZ „Solidarność”.

24.10.2022

W kwietniu 1982 r. na spotkaniu czterech przywódców regionów: Zbigniewa Bujaka (Region Mazowsze), Bogdana Lisa (Region Gdańsk), Władysława Frasyniuka (Region Dolny Śląsk) i Władysława Hardka (Region Małopolska) została założona Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność”, która „miała działać do czasu wznowienia prac przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” z Lechem Wałęsą na czele”. Działała w ścisłej konspiracji oraz określała program i metody walki Związku, w tym podejmowała decyzje o akcjach oporu w całym kraju.

W roli władz Solidarności od 29 września 1986 r. występowała także Tymczasowa Rada NSZZ „Solidarność”, powołana przez Lecha Wałęsę, w skład której weszli: Bogdan Borusewicz, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Tadeusz Jędrzak, Bogdan Lis, Janusz Pałubicki i Józef Pinior. W oświadczeniu uzasadniającym powołanie TRS Wałęsa stwierdził, że amnestia z września 1986 r. wobec więźniów politycznych budzi nadzieje, że władza komunistyczna wchodzi na drogę dialogu i porozumienia. I chociaż formalnie działalność TRS była nielegalna, to władze nie podjęły ostrych represji wobec członków Związku.

Powstanie nowej struktury krytycznie oceniali działacze Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej. W październiku 1986 r. wyrazili nawet opinię, że nie widzą podstawy do zmiany podziemnej formuły działania na jawną. Jednak 25 października 1987 r., na wspólnym posiedzeniu Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej „S”, Tymczasowej Rady „S” i Lecha Wałęsy, wydano komunikat o powołaniu Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, w której skład weszli niektórzy członkowie obu dotychczas istniejących struktur. W opozycji wobec KKW pozostali działacze, którzy odrzucali możliwość kompromisu z władzami komunistycznymi m.in. Andrzej Gwiazda i Marian Jurczyk, którzy wkrótce powołali Grupę Roboczą Komisji Krajowej.

Przewodniczącym Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” został Lech Wałęsa, a jej członkami Zbigniew Bujak, Jerzy Dłużniewski, Władysław Frasyniuk, Stefan Jurczak, Bogdan Lis, Andrzej Milczanowski, Janusz Pałubicki i Stanisław Węglarz.

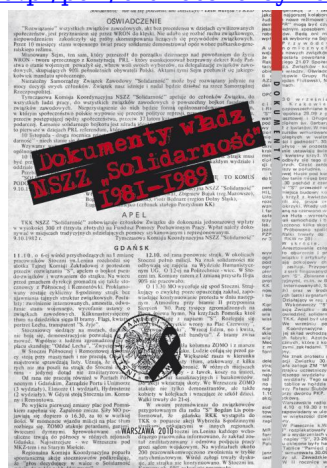
W Oświadczeniu z 5 grudnia 1987 r. Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność” podtrzymała gotowość do poparcia niezbędnych reform gospodarczych (tzw. „pakt

antykrzysowy”, zgłoszony na I Krajowym Zjeździe Delegatów „Solidarności”), ale pod warunkiem wycofania represyjnego ustawodawstwa wprowadzonego po 13 grudnia 1981 r., wprowadzenia wolności stowarzyszania się i przywrócenia pluralizmu związkowego.

Władze komunistyczne do rozmów przystąpiły jednak dopiero po fali strajków z 1988 r. Minister spraw wewnętrznych gen. Czesław Kiszczak zorganizował 31 sierpnia 1988 r. spotkanie z Lechem Wałęsą, w czasie którego zaproponował opozycji udział w rozmowach okrągłego stołu. 10 września 1988 r. KKW poparła decyzję Lecha Wałęsy o rozpoczęciu negocjacji z władzami, domagała się jednak od władz zaprzestania represji i legalizacji „Solidarności”. I choć negocjacje z komunistycznym rządem trwały od 6 lutego do 5 kwietnia 1989 r., to dopiero 17 kwietnia 1989 r. Sąd Wojewódzki w Warszawie ponownie zarejestrował NSZZ „Solidarność”. Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność” zakończyła zaś działalność wraz z wyborem nowej Komisji Krajowej podczas II Krajowego Zjazdu Delegatów z kwietnia 1990 r.

Więcej na temat działalności NSZZ „Solidarność” znajdą Państwo w portalu <https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/solidarnosc>, w internetowej wersji Encyklopedii Solidarności <https://encysol.pl/> oraz w publikacjach IPN:

Dokumenty władz NSZZ „Solidarność” 1981–1989, wstęp, wybór i opracowanie Jan Olaszek, Warszawa 2010 – publikacja dostępna online <https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/publikacje/23953,Dokumenty-wladz-NSZZ-Sol>

[idarnosc-19811989.html](https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/publikacje/23953,Dokumenty-wladz-NSZZ-Sol)

W publikacji tej znajdą Państwo dokumenty obrazujące działalność ogólnopolskich władz NSZZ „Solidarność”: Krajowego Komitetu Strajkowego, Ogólnopolskiego Komitetu Oporu, Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej, Tymczasowej Rady „Solidarności”, Krajowej Komisji Wykonawczej oraz przewodniczącego Lecha Wałęsy, od wprowadzenia stanu wojennego do powtórnej rejestracji związku w kwietniu 1989 r.

Drogi do „Solidarności”, red. Filip Musiał, t. 23 serii „Z archiwów bezpieki – nieznane karty PRL”, Instytut Pamięci Narodowej, Ośrodek Myśli Politycznej, Kraków 2015

W popularnonaukowych artykułach przedstawione są kolejne etapy polskich zmagania z totalitaryzmem i pokazują, jak jej wewnętrzne podziały wpłynęły na kształt przemian przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, gdy to, co było siłą w pierwszym okresie istnienia – wielonurtowość ruchu – stało się jednym z największych jego problemów.

Od nadziei do niepodległości. NSZZ „Solidarność” 1980–1989/90. Studia i szkice, red. Łukasz

Sołtysik, Grzegorz Waligóra, Wrocław-Warszawa 2021

Dziedzictwo Solidarności. Wydanie okolicznościowe. Jubileuszowy XXX Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” Zakopane, 26-27 maja 2022, oprac. tekstu Grzegorz Majchrzak, Warszawa 2022

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/publikacje-edukacyjne-i/164711,Dziedzictwo-Solidarnosci-Wydanie-okolicznosciowe-Jubileuszowy-XXX-Krajowy-Zjazd-.html>

Opozycja i opór społeczny w Polsce w latach 1976-1989 - katalog publikacji IPN (stan na 2020 r.)

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/katalog-publicacji/106739,Opozycja-i-opor-spoeczny-w-Polsce-w-latach-19761989-katalog-publicacji-IPN.html>

Polecamy także wystawy IPN poświęcone NSZZ Solidarność

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/prl/solidarnosc>

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

OŚWIADCZENIE

"Rozwiązanie" wszystkich związków zawodowych, akt bez precedensu w dziejach cywilizowanych społeczeństw, jest przyznaniem się przez WRON do klęski. Nie udało się rozbić ruchu związkowego, niepowodzeniem zakończyły się próby skompromowania liczących się przywódców związkowych. Przez 10 miesięcy stanu wojennego świat pracy solidarnie demonstrował opór wobec pałkarsko-generalskiego reżimu.

Mianowany Sejm, ten sam, który przeszedł do porządku dziennego nad powołaniem do życia WRON - tworu sprzecznego z Konstytucją PRL - który usankcjonował bezprawny dekret Rady Państwa o stanie wojennym, powołał się, wbrew woli swoich wyborców, na delegalizację związków zawodowych, skupiających 90% pełnoletnich obywateli Polski. Aktami tymi Sejm pozbawił się jakiegokolwiek mandatu społecznego.

Nierozłączny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność" może być rozwiązany jedynie na mocy decyzji swych członków. Związek nasz istnieje i nadal będzie działać na rzecz Samorządnej Rzeczypospolitej.

Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "Solidarność" apeluje do członków Związku, do wszystkich ludzi pracy, do wszystkich związków zawodowych o powszechny bojkot fasadnych związków zawodowych. Nieprzystąpienie do nich będzie formą ogólnonarodowego strajku, w którym społeczeństwo polskie wypowie się przeciw polityce represji, przemocy, łamaniu tradycji i podarce. Łamanie solidarnego bojkotu jest zdradą ideową.

10 listopada - druga rocznica powstania "Solidarności" - niech stanie się dniem strajku.

Wzywamy wszystkich do ogólnonarodowego strajku.

10 listopada - dzień strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

Przebieg strajku musi być przetrzymany w każdym wydziale i oddziale.

**Dokumenty władz
NSZZ "Solidarność"
1981-1989**

APEL

TKK NSZZ "Solidarność" zobowiązuje członków Związku do dokonania jednorazowej wpłaty w wysokości 300 zł (trzysta złotych) na Fundusz Pomocy Pozbawionym Pracy. Wpłata należy dokonywać w miejscach tradycyjnych udzielających pomocy szczykanowanym i represjonowanym.

Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "Solidarność"

GDAŃSK

11.10. o 6-ej wśród przychodzących na I zmianę pracowników Stoczni im. Lenina rozchodzą się ulotki Tajnej Komisji Zakładowej z protestem przeciw rozwiązaniu "S", apelem o bojkot pseudo-związków i wezwaniem do strajku. Na wiecu przed gmachem dyrekcji gromadzą się także stoczniowcy z Północnej i Remontów. Proklamowany zostaje cykliczny 8-godzinny strajk bez ujawniania tajnych struktur związkowych. Postulaty: zwolnienie internowanych, amnestia, odwołanie stanu wojennego, wycofanie ustawy o związkach zawodowych. Kilkunastotysięczny tłum na dziedzińcu sięga II bramy. Flagi, kwiaty, portret Lecha, transparent "S. żyje".

Stoczniowcy siedzący na murach, dachach, nie boją się, demonstracyjnie pozwalają na mówienie. Wspólnie z ludźmi zgromadzonymi na placu skandują: "Oddać Lecha", "Zwycięstwo".

W Stoczni Północnej i Remontowej stoczniowcy stoją przy maszynach i nie pracują. Odmowa maistrowie sprawdzają listy. Uznają, że stoczniowcy nie ma pozostali na strajk do Stoczni im. Lenina - jedynej dotąd nie zmilitaryzowanej.

Od rana nie pracują również w Portach Północnym i Gdańskim, Zarządzie Portu i Unimorze (3 wydziały), Elmorze (1 wydział), Hydrosterze (2 wydziały). W Gdyni stoją Stoczni im. Komuny i Remontowa.

Po wyjściu pierwszej zmiany plac pod Pomnikiem zapelnia się. Zapalono znicze. Siły MO pojawiają się dopiero o 16.30, za to w wielkiej ilości. W momencie wjazdu milicji na plac tłum rozbiega się. ZOMO atakuje petardami, gazami, świecami dyminnymi. Sprokowane straszenie trwają do północy w różnych rejonach Gdańska. Najstraszniejsze - we Wrzeszczu pod MKZ-tem i na Starym Mieście.

Regionalna Komisja Koordynacyjna poparła spontaniczną akcję stoczniowców podkreślając, że "głos decydujący w walce o Solidarność należy do załóg zakładów pracy".

12.10. od rana ponownie strajk. W okolicach Stoczni pełno milicji. Na znak solidarności nie odbywają się zajęcia na Wydziale Humanistycznym UG. O 12-ej na Politechnice - wiec. W Stoczni im. Komuny razem z I zmianą przyszła II-ga 90% nie pracowało.

O 13.30 MO wycofuje się spod Stoczni. Strajkujący o zwykłej porze opuszczają zakład, zapowiadając kontynuowanie protestu w dniu następnym. Atmosfera przy bramie II przypomina Sierpień '80. Parę tysięcy zgromadzonych na Placu śpiewa hymn. Na krzyżach Pomnika ktoś śpiewa hymn z napisem "S". Rozlegają się okrzyki: "Wróć Edziu, no i kwita, niech bandyta". Z bramy zwisa

czarna kolumna ZOMO i z marszu cofają się przed zakład. Ludzie cofają się przed gwałtownymi atakami. Większość rusza w kierunku Stoczni im. Lenina, atakowany z kilku stron. W różnych miejscach strajkujący - z ławek, koszy na śmieci, z rur kanalizacyjnych i barakowców. Do akcji wkraczają skoty. We Wrzeszczu ZOMO atakuje nie tylko demonstrantów, ale także kobiety w kolejkach i wracające ze szkół dzieci. Walki trwały do 21-ej.

W swoim przemówieniu do związkowców przygotowanym dla radia "S" Bogdan Lis poinformował, że gdańska RKK wystąpiła do TKK o poparcie akcji Wybrzeża 8-godziennymi strajkami, dokonywanymi w innych regionach. Według pracownika informowano, że zakład został zmilitaryzowany i odmowa podjęcia pracy grozi sądem wojskowym. Na wydziałach około 200 pracowników wręczono zwolnienia w trybie natychmiastowym. Wśród załóg trwały dyskusje, ale strajku nie kontynuowano. W Stoczni im. Komuny ok. 50% załogi nie pracowało.

...najgorszej kolaboracji...
...nowe reżimowe z...
...PR" mogą być czyi...
...jednym sposobem i...
...robę. Będą oni mi...
...ak wyborcy na Sejm...
...Przywódcy...
...nomicznych...
...nowych związków...
...ostała powołana...
...niego 21.07. Społec...
...tacy...
...obse...
...kowie - Grupy Ro...
...jedan Flutowski, Mi...
...nach.

DOKUMENTY

30 września...
Krakowie...
szpawach...
opolska 28.09 z 11...
asztowej i Ofugie...
ołotem św. Barbary...
z kwiatów. W noc...
złotów wmurowana...
oległych w walce...
ści i godności". 30.9...
płyte - w pozostał...
nie ustawiają świec...
kwiaty krzyż. W...
odbyły się tego dn...
jnych. Część załóg...
lszy w południe...
w Hucie pod kon...
ów tanie mięso bez...
30 pochód z czar...
u "S" przeszedł w...
miejscu budowy kol...
z krzyż z kwiatów...
ili się, grupa ora...
okrzyki. Wtedy ude...
aną na czerwono wd...
wa Huta - wyrosły...
trzy...
lek...
zaczono kilka skot...
Próbowano spalić...
Nalki trwały do r...
RKW nr 281...
W skrócie...
Aresztowanie czar...
to oburzenie i pr...
wiątku i artykuły...
aja pokojowy ora...
zasług. Przypom...
z serii finansowych...
om "S". Zbierane s...
zynnymi, m.in. w Bi...
internowanych), St...
ch) oraz w środo...
ych (setki sygnatur)...
Działający w rej. p...
Wykonawcy "S"...
acja Związku - aby...
owiedzieć solidarni...
TKK. Apel był ulot...
We wrześniu pos...
Koordynacyjna...
jej skład wchodził...
z fabryki: Azotów...
czynnych, które z koh...
zymi zakładami. Ti...
lwy...
Na znak protestu p...
acji Związku 30.9...
afa załoga ZM "Me...
strajku uczestniczył...
ejszego wydziału -...
wydziały. Tego sa...
tablice w nożdzie i...
rzy Pałacu Słubów...
przy dworcu PKP. I...
otkowe...
Warszawskie radio...
4.10 o 19.30 z tr...
zapowiedzi w ulot...
w większości dzieł...
iny...
W Piasecznie k.Wa...
3" rozplakowały i...
je o wydarzeniach w...
napisy "S", 23.26...
u oklejone były has...
Tablice "Pamięci p...
wmurowała 30.09...
zy ul. Zawadzkiej...
W II rocznicę wi...
ci